

V devíti letech jsem se přihlásil do několika zájmových kroužků, aby můj mentální i fyzický rozvoj pokračoval v duchu antického Řecka. Nově mě rozvíjel i literárně-dramatický kroužek. Slovu dramatický jsem ve spojení s literaturou tenkrát příliš nerozuměl, ale Janička – spolužačka, která toužila stát se herečkou nebo princeznou – mi jeho význam vysvětlila.

„V kroužku budeme číst básničky a hrát divadlo,“ mrkla na mě o velké přestávce očima hlubokými jako moře. A protože mrkla jinak, než jsem byl u spolužaček zvyklý, okamžitě jsem se do kroužku zapsal. Zatoužil jsem číst mrkající Janičce své básničky, ale také vyrůst ve filmovou hvězdu, jakými byli Belmondo a Menšík.

Kroužek pro budoucí básníky a herce byl na naší škole nový. Jeho vedení svěřil ředitel školy Palcát soudružce učitelce Drápalové, rázné manželce kapitána pohraniční stráže.

Drápalka, jak jsme jí přezdívali, vyučovala na škole český jazyk a hudební výchovu. Ona sama divadlo nikdy nehrála, ale pro vedení uměleckého kroužku měla několik slibných předpokladů.

Především zodpovídala za politickou výzdobu na nástěnkách ve škole. Rovněž obstojně preludovala na piano, ale hlavně – zhlédla představení Rusalka v pražském Národním divadle. Proto kroužek pro budoucí hvězdy socialistického divadla svěřilo vedení školy právě jí.

Metrák vážící Drápalová byla mezi dětmi obávaná učitelka. Ošklivá, uječená, hysterická. Role vedoucí kroužku, do něhož se přihlásilo třináct dětí, se možná i proto zhostila jako feudál svého panství. Na první schůzce nám nadiktovala tucty pravidel, zákazů a nařízení a poté předestřela plán pro celý školní rok.

„Tady pro vás nebudu soudružka učitelka jako ve škole, ale soudružka umělecká vedoucí. Nebo soudružka režisérka,“ vymínila si v malé školní tělocvičně, kde jsme seděli na chladných žíněnkách.

„Co bude náplní našeho uměleckého kroužku?“ pokračovala řečnickou otázkou, obcházejíc žíněnky s rukama za zády. „Budeme recitovat básně Jiřího Wolкера. Budeme číst z knih velkých

sovětských autorů. A také nacvičíme hru, kterou před Vánoci zahrajeme rodičům. Vybrala jsem pohádku Boženy Němcové *Čert a Káča*. Nějaké dotazy?“ Zastavila se zrovna přede mnou. „Jak na tebe koukám, něco se ti honí hlavou, viď?!“

Zuřivě jsem zakroutil hlavou, aniž jsem se soudružce umělecké vedoucí podíval do očí. Báł jsem se odlepit svůj pohled od parket v tělocvičně. Ale i vzdor momentálnímu strachu jsem cítil, že zamýšlená školní hra *Čert a Káča* může být mým velkým prvním krokem na cestě za kariérou českého Belmonda. Z dalších čtyř chlapců v souboru totiž nikdo nebyl vhodnějším adeptem na hlavní roli čerta než právě já.

Vždyť jeden kulhal, jako by měl místo chodidla kopyto. Druhý pořád něco blekotal. Třetí byl problémový žák, jenž musel do kroužku chodit povinně, aby ho nepřeradili na jinou školu. A čtvrtý byl naprosto nevýrazný žoužel, který neuměl ani pípnout – vnuk okresního tajemníka vládnoucí komunistické strany.

Soudružka režisérka Drápalová si však mnou coby nevhodnějším adeptem na hlavní chlapeckou roli jistá vůbec nebyla. Proto na jedné z dalších schůzek literárně-dramatického kroužku uspořádala konkurz. Školník František Halama přinesl kousek kostýmu – cylindr s čertovskými rohy, který postupně nasadil na hlavu každému z přítomných chlapců.

Drápalka si pak každého zevrubně prohlédla. S rukama za zády nás jednoho po druhém obcházela, aby zjistila, komu klobouk nejvíc sluší.

U kulhavého zasyčela: „To by šlo.“ U blekoty prohodila: „No, ujde to.“ U problémového zbystřila: „Jako by ses čertem narodil.“ A u nevýrazného žouzela nadšeně nadskočila a radostí zatleskala: „To je ono! Jeníku, těšíš se, až si zahraješ čerta?“

Bledý žoužel nejspíše kývl, čímž byla hlavní chlapecká role čerta obsazená. Soudružka rozhodla, že nejlépe ze všech účastníků konkurzu ztvární vůdčí chlapeckou roli vnuk okresního tajemníka vládnoucí komunistické strany. Blbeček Jan Chroupal.